

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/44/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824206148
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3824206148.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci žalobcu: A. B. C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., E. F. XX/XX, proti žalovanej: E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., F. XXX/XX, čiastočne obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, v konaní zastúpenej hmotnoprávnym opatrovníkom: Mesto Prievidza, so sídlom Prievidza, Námestie slobody 14, IČO: 00 318 442, o vypratanie bytu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 25. februára 2025, č.k. 5C/73/2024-95, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a konanie **zastavuje**.

Žalovanej náhradu trov konania **nepriznáva**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť vypratať dvojizbový byt č. 4, D. D. H. 19, I. C. C., v bytovom dome súpisné číslo 20153 na CKN parc. č. 46 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 773 m², zapísaný na LV č. XXXX v k.ú. C., v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom II. o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou proti žalovanej domáhal vypratania 2-izbového bytu č. 4, D. D. H. 19, na 1. C., v bytovom dome súpisné číslo 20153, stojaceho na C KN parc. č. 46, zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. C. dôvodiac tým, že predmetný byt nadobudol do výlučného vlastníctva na základe zmluvy o prevode vlastníctva tohto bytu zo dňa 27.04.2023 od Bc. Petra Hortulániho. Žalovaná bola vlastníčkou predmetného bytu pred J. K.. Žalovaná užíva byt aj naďalej, a to bez právneho dôvodu, neoprávnene, nekomunikuje, nepreberá listiny. Žalovanej zaslal aj výzvu na vypratanie bytu zo dňa 03.10.2024, túto si však žalovaná neprevzala. Žalobca uviedol, že z uvedeného dôvodu je nútený domáhať sa súdnej ochrany prostredníctvom súdu. V priebehu konania tiež uvádzal, že v čase, keď byt kupoval, mal vedomosť o tom, že žalovaná v ňom býva, tiež, že predávajúci mal s opatrovníkom žalovanej dohodu o užívaní bytu žalovanou za určitých okolností, s čím aj on súhlasil a mal dojem, že v rámci e-mailovej komunikácie si s opatrovníkom žalovanej dohodli, že si výšku za užívanie bytu upravia. So žalovanou, tiež jej synom sa snažil skontaktovať, ale nepodarilo sa mu, on do bytu prístup nemá. Uviedol, že predpokladá, že syn žalovanej žije v byte so žalovanou a stará sa o ňu. Zo strany opatrovníka žalovanej sú mu platené mesačné platby za užívanie bytu na základe dohody, ktorú mali uzavretú s predchádzajúcim majiteľom. Po odkúpení bytu, opatrovníka žalovanej požiadal o pokračovanie predošlého stavu s tým, že už vtedy žiadal o úpravu výšky úhrad v reakcii na infláciu a opatrovníkovi žalovanej predložil aj doklady o obvyklých výškach nájmu s úmyslom, že žalovaná by mohla v byte zotrvať do svojej smrti. O žalovanej však nemá žiadne informácie, nevie, či žalovaná ešte vôbec žije.

3. Žalovaná prostredníctvom svojho hmotnoprávneho opatrovníka so žalobou nesúhlasila, žalobu považuje za nedôvodnú, nie sú splnené podmienky na jej prejednanie, nakoľko ide o právoplatne už rozsúdenú vec. Poukázala na to, že v minulosti prebehli už dve súdne konania na vypratanie bytu žalovanou, pričom sa skutkové okolnosti, prečo jej v minulosti nebolo vyhovené, nezmenili, ide stále o spor medzi subjektom zapísaným ako vlastníkom bytu a žalovanou, ide o totožný predmet sporu, tiež ostatné okolnosti sú rovnaké ako v predchádzajúcich konaniach (vedených pod sp.zn. 15C/19/2014, 12C/39/2018). Uviedol, že po tom, ako bol žalovanej ustanovený ako hmotnoprávny opatrovník, dostal na svoj účet niekoľko rokov nepreberané dôchodkové dávky nesvojprávnej, ktoré jej takto vyplatila a zaslala Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, z ktorých prostriedkov boli predchádzajúcemu žalobcovi, vedenému ako vlastníku bytu Bc. Hortulánimu vysporiadané finančné náhrady na základe právoplatných súdnych rozhodnutí súvisiacich s užívaním bytu a službami s ním spojenými. Následne analogicky podľa obsahu súdnych rozhodnutí v období od apríla 2022 do apríla 2023, mu boli tiež platené jednotlivé mesačné plnenia - akoby „nájomné“ za faktické užívanie bytu žalovanou vo výške 197,10 eur a vo výške 145,- eur správcovi bytového domu. Po doručení listu zo dňa 25.05.2023 zo strany žalobcu, pokračoval v mesačnom plnení finančnej čiastky za užívanie bytu v sume 197,10 eur mesačne žalobcovi, čo vykonáva doposiaľ, a zároveň poukazuje sumu 145,- eur ako náhradu za plnenie vlastníka bytu správcovi bytového domu, t. j. spoločnosti BYTOS, s. r. o. Prievidza. Opatrovník žalovanej poukázal na to, že listom zo dňa 25.05.2023 žalobca žiadal o pokračovanie stavu spojeného s užívaním bytu a vo veci platenia úhrad spojených s užívaním bytu v zmysle dohody s Bc. Hortulánim, v reakcii na čo opatrovník reálne tomuto poukazoval platby od mája 2023 doposiaľ. Zastáva názor, že žalovaná neužíva byt protiprávne. Opatrovník na pojednávaní tiež uviedol, že so žalovanou sa mu nepodarilo prísť do osobného kontaktu napriek opakovaným snahám. Pre žalovanú má v rezerve zariadenie, kam by mohla byť umiestnená a kde by o ňu bolo riadne postarané.

4. V rámci skúmania podmienok konania sa súd prvej inštancie v prvom rade zaoberal otázkou, či sa v danom prípade nejedná o prekážku právoplatne rozhodnutej veci a dospel v tejto otázke k negatívnemu záveru. V konaní vedenom pred súdom pod sp. zn. 15C/19/2014 bol síce predmet konania totožný s predmetom konania v tomto konaní (t.j. vypratanie bytu č. 4, na 1. C., bytového domu súpisné číslo 20153, zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. C.), stranami sporu však v konaní sp.zn. 15C/19/2014 boli J. C. K. v postavení žalobcu a žalovaná, pričom v tomto konaní sú stranami sporu JUDr. Ing. Peter Vrták v postavení žalobcu a žalovaná. Keďže strany sporu v konaní pod sp. zn. 15C/19/2014 a 5C/73/2024 nie sú totožné, nejde o prekážku právoplatne rozhodnutej veci, čím sú podľa jeho názoru v tomto smere splnené procesné podmienky konania.

5. Súd prvej inštancie žalobu preskúmal následne po vecnej stránke, pričom z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca je vedený v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastníkom predmetného bytu, ktorý však dlhodobo užíva žalovaná a žalobcovi tak bráni vo výkone jeho vlastníckych práv. S námietkou opatrovníka žalovanej, ktorý poukazoval na to, že v rozhodnutí tamojšieho súdu pod č.k. 15C/19/2014-111 súd vyslovil názor, že dobrovoľná dražba predmetného bytu v roku 2013 bola neplatná, sa súd prvej inštancie vysporiadal tak, že zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách umožňoval žalovanej (ako pôvodnej vlastníčke bytu) domáhať sa v prekluzívnej lehote určenia neplatnosti dražby a keďže to neurobila, došlo k platnej dražbe predmetného bytu a na základe udelenia príklepu sa stal vlastníkom tohto bytu Bc. Hortuláni, ktorý vlastnícke právo k bytu previedol na žalobcu zmluvou o prevode vlastníctva bytu v bytovom dome zo dňa 27.04.2023, na základe ktorej zmluvy bol povolený vklad vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností prospech žalobcu pod V-2078/2023. V konaní tiež opatrovník žalovanej poukazoval na to, že nie je pravdou, že žalovaná užíva byt neoprávnené. Nepovažoval za potrebné uzavrieť zmluvu o nájme alebo o užívaní bytu so žalobcom v prospech žalovanej, nakoľko v minulosti bola žalovaná vlastníčkou bytu, a i keď došlo k dražbe tohto bytu, táto je podľa jeho názoru, ako aj názoru súdu vyslovenom v už právoplatnom rozhodnutí sporná, a preto nechceli uzatvárať nejakú zmluvu so žalobcom, aby tento stav z ich strany nebol zlegalizovaný. Súd prvej inštancie uzavrel, že medzi žalobcom a žalovanou nedošlo k uzavretiu dohody o užívaní bytu, nakoľko opatrovník žalovanej výslovne uviedol, že platby žalobcovi bude poukazovať z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie bytu, bol si tak podľa názoru súdu vedomý, že žalovaná nedisponuje žiadnym právnym titulom na užívanie predmetného bytu. Keďže podľa jeho názoru medzi žalobcom a žalovanou neexistoval žiaden právny vzťah, ktorý by žalovanú oprávňoval k užívaniu bytu a pokiaľ žalovaná byt vo vlastníctve žalobcu užíva, užíva ho bez právneho dôvodu, na základe ktorých skutočností žalobe vyhovel. Pri rozhodovaní ako súd uvádza, vzal do úvahy aj to, že žalovaná je čiastočne pozbavená spôsobilosti na právne úkony, že rodinní príslušníci žalovanej dlhodobo bránia hmotnoprávnemu

opatrovníkovi riadne vykonávať funkciu opatrovníka, pričom sami nie sú ochotní menovanej poskytnúť potrebnú pomoc, ako aj to, že opatrovník žalovanej dokáže pre túto zabezpečiť umiestnenie v zariadení, kde o ňu bude riadne postarané, keďže však na to bude potrebovať určitý časový priestor, súd žalovanej uložil povinnosť predmetnú nehnuteľnosť vypratať v dlhšej, a to 30-dňovej lehote podľa § 232 ods. 3 CSP. Pokiaľ žalobca vo veci navrhol na preukázanie skutočnosti, že žalovaná je vôbec žijúca, predvolať túto na pojednávanie, tento dôkaz súd nevykonal dôvodiac, že podľa aktuálneho výpisu z registra obyvateľov je žalovaná vedená ako osoba žijúca. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 230 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 123 a § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 % s tým, že o konkrétnej výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

6. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalovaná prostredníctvom svojho hmotnoprávneho opatrovníka, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zrušenie. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. a/, e/, f/ a h/ CSP (nesplnenie procesných podmienok, nevykonanie navrhovaných dôkazov, nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých bolo založené rozhodnutie), v konkrétnej veci za nesprávny považuje názor súdu prvej inštancie, ku ktorému dospel v rámci skúmania podmienok konania, spočívajúci v tom, že v okolnostiach posudzovanej veci sa nejedná o prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu ku konaniu už právoplatne skončenému vedenému na tamomšom súde pod sp. zn. 15C/19/2014. Podľa jej názoru v posudzovanej veci boli splnené obe zákonné kritériá, a to tak totožnosť sporových strán, ako aj totožnosť predmetného konania, z ktorého dôvodu nebolo možné tento spor prejednať a rozhodnúť opakovane. Záver súdu o tom, že v danej veci nejde o totožnosť subjektov, keď na strane žalobcu podáva žalobu právny nástupca pôvodného žalobcu z konania sp. zn. 15C/19/2014, nemá podľa nej oporu v zákone. Zotrúva na názore prezentovanom už pred súdom prvej inštancie, vyjadreného už v stanovisku k žalobe zo dňa 09.01.2025, kde rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie totožnosti sporových strán na strane žalobcu sa javí, že ide o osobu vlastníka bytu ako takého a jeho vlastnícky vzťah k bytu ako nehnuteľnosti, ktorý nadobudol na základe kúpy a predaja, vkladom tohto práva do katastra nehnuteľností a zápisom vlastníctva na LV, keď uzatvorením príslušnej zmluvy sa stal žalobca právnym nástupcom predchádzajúceho vlastníka a predchádzajúceho žalobcu, čo predstavuje aj vstup do všetkých práv a povinností jeho právneho predchodcu vo vzťahu k predmetu danej zmluvy, a to jednak k jej obsahu, ako aj s ňou súvisiacich skutočností znamená jediné, že žalobca je právnym nástupcom pôvodného vlastníka bytu. Nakoniec aj samotné podanie žaloby žalobca odôvodnil svojím vlastníckym právnym nástupníctvom, pričom pokiaľ ide o predmet konania, neuviedol žiadne zásadné skutočnosti a okolnosti, ktoré by mohli mať za následok nové prejednanie a rozhodnutie veci. Žalovaná teda zastáva názor, vychádzajúc tiež z Komentára CSP, nakladateľstvo C.H. BECK 2016, str. 1, 2 a 38, k otázke litispedencie, že o totožnosť strán ide aj v prípade, ak v neskôr začatom sporovom konaní vystupujú ako strany právni nástupcovia z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie osôb, ktoré sú stranami v skôr začatom sporovom konaní, ako tomu je tiež v okolnostiach posudzovanej veci, z ktorého dôvodu podľa jej názoru bolo potrebné konanie zastaviť a nebolo možné vec opätovne prejednať a v nej rozhodnúť. Súd prvej inštancie v bode 25. odôvodnenia venoval značnú pozornosť posudzovaniu dobrovoľnej dražby ako titulu, na základe ktorej nadobudol byť právny predchodca žalobcu. Táto otázka však bola už jednoznačne a s konečnou platnosťou vyriešená v konaní sp. zn. 15C/19/2014. Tiež nesúhlasí s názorom súdu, že z dokazovania vyplynulo, že k uzavretiu dohody o užívaní bytu medzi žalobcom a žalovanou nedošlo a tiež, že žalovaná byt vo vlastníctve žalobcu užíva bez právneho dôvodu. Popiera, že by užívala byt protiprávne, keďže žalobca bol uzročený s existujúcim právnym stavom jeho predchodcu, uznal ho a žiadal v ňom pokračovať. Nesúhlasí s tým, že jej konanie by bolo v rozpore s dobrými mravmi, žalobcovi nevzniká škoda. Nesúhlasí tiež s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nepredvolal žalovanú na pojednávanie, tak ako bolo navrhované, s odôvodnením, že mu stačí aktuálny výpis z registra obyvateľov, v ktorom je žalovaná vedená ako osoba žijúca. Výsluch žalovanej mohol veľa napomôcť pri vyriešení veci, a to tak v prospech žalobcu, ako aj samotného opatrovníka žalovanej, ale predovšetkým z hľadiska práv samotnej žalovanej, s ktorou sa celé roky nepodarilo opatrovníkovi nadviazať žiaden kontakt. Zastáva názor, že vzhľadom na osobu žalovanej a tohto prípadu, okolnosti predmetnej veci a obranu opatrovníka mal súd žalobcov návrh na výsluch žalovanej akceptovať a o to viac citlivo a uvážlivo postupovať. Právny konflikt žalovanej, mimochodom pôvodnej vlastníčky bytu, vypratania ktorého sa žalobca domáha podaním už tretej žaloby so započítaním žalôb jeho právneho predchodcu, je s ohľadom na osobu žalovanej a tiež okolnosti

súvisiace s jej prípadom ľudsky ojedinelý a tragický. Ide o 82 ročnú osobu, od roku 2004 psychicky a inak ťažko zdravotne postihnutú, ktorá napriek tomu, že má vo svojom blízkom okolí 4 deti, bola zverená ex offo do opatrovníctva mesta Prievidza, keďže ide o verejnoprávny subjekt, do pôsobnosti ktorého okrem iného patrí aj sociálna starostlivosť o obyvateľov mesta. Posúdiac obsah odvolania žalovaná uplatňuje primárne dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP (nesplnenie procesných podmienok), v spojitosti s dôvodom uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie).

7. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že s týmto nesúhlasí a rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje z v celom rozsahu správne. Uvádza, že nad rámec množstva bezvýznamných tvrdení nesúhlasí s jej názorom, že v okolnostiach danej veci sa jedná o prekážku res iudicata. Ide o výsledok nesprávnych právnych úvah žalovanej s neznalosťou problematiky procesných podmienok konania, v ktorých je zásadný rozdiel. Citácia žalovanej z vyššie uvedenej literatúry je podľa jeho názoru nevhodná a nevzťahujúca sa na daný prípad. Podľa logiky žalovanej by bývalý vlastník bytu, ktorý nebol úspešný vo veci vypratania, nemohol nikdy ako ani nový vlastník sa voči tomu istému užívateľovi domáhať vypratania, pokiaľ už v tej veci bolo rozhodnuté, a to bez ohľadu na existenciu iného právneho dôvodu. Žalovaná ani jej opatrovník neuviedli, že v prípade vypratania nehnuteľnosti je pripravený žalovanej poskytnúť náhradné ubytovanie. Nesúhlasí tiež s jej názorom, že konanie žalovanej nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi, tiež že mu nevzniká škoda. Žalovaná platí náhradu za bezdôvodné obohatenie, užívanie bytu bez právneho dôvodu vo výške, ktorú si sama stanovila. Pokiaľ by v byte nebývala, mohol prenajať predmetný byt za výrazne vyššiu sumu, na čo aj súd prvej inštancie poukázal. V okolnostiach tejto veci nedošlo k uzavretiu žiadnej dohody o užívaní bytu, či už písomnej, ústnej, alebo ku konkludentnému uzavretiu takejto dohody. Samotná žalovaná tvrdila, že mu poukazovala plnenia za užívanie bytu ako bezdôvodné obohatenie. Na tom nič nemení skutočnosť, že žiadal, aby aj naďalej mu bolo plnenie poukazované za to, že žalovaná užíva jeho byt, ktoré žiadal valorizovať.

8. Žalovaná, ani opatrovník žalovanej nevyužili právo písomnej repliky na vyjadrenie žalobcu.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

10. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. písm. a/ CSP v spojení s § 161 ods. 1, 2 CSP a s § 230 CSP zrušiť a konanie zastaviť z dôvodu nenaplnenia procesných podmienok konania. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario).

11. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vyhovel žalobe na vypratanie žalovanej z dotknutého bytu, keď dospel primárne k záveru, že sú splnené procesné podmienky na prejednanie žaloby, a to aj z hľadiska ust. § 230 CSP a následne posúdil, že žalovaná byt užíva bez právneho dôvodu.

12. Žalovaná prostredníctvom svojho hmotnoprávneho opatrovníka ťažiskovo namieta nesplnenie procesných podmienok, ktoré bránia vecnému prejednaniu žaloby, v konkrétosti tvrdí prekážku rozsúdenej veci (§ 230 CSP) vo vzťahu k rozsudku pod sp. zn. 15C 19/2014, čím uplatňuje dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP (nesplnenie procesných podmienok), spochybňuje v súvislosti s tým správnosť právneho posúdenia tejto otázky súdom prvej inštancie, keď podľa jej názoru o totožnosť strán ide tiež v prípade, ak na ktorejkoľvek strane vystupuje namiesto pôvodného žalobcu či už singulárny, alebo univerzálny sukcesor (o ktorý prípad podľa nej ide v tejto veci), čím uplatňuje dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie).

13. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti a tiež so zreteľom na produkované odvolacie námietky predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je/nebolo zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok.

14. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

15. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

17. Procesné podmienky (podmienky konania) predstavujú základné procesné predpoklady na to, aby súd mohol autoritatívne vo veci rozhodnúť. Ich existencia a splnenie je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným, alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu čl. 1 Základných princípov CSP, čo je cieľom civilného konania. Procesný kódex ich definuje ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania (§ 161 CSP). Vadou predpokladanou v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP trpí konanie v prípade, ak súd vec prejednal a rozhodol, napriek existujúcim nedostatkom týkajúcim sa procesných podmienok.

18. Vo svetle ust. § 161 ods. 1 CSP, nepochybne o vadu procesných podmienok (a to neodstrániteľnú) ide aj v prípade, ak súd zistí, že o tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo. Právny princíp „ne bis in idem“, podľa ktorého nie je možné rozhodovať o tej istej veci dvakrát, je totiž základným princípom procesného práva a v sporovom konaní je vyjadrený okrem prekážky „litispendencie“ (t.j. v prekážky začatého konania § 159 CSP), tiež v prekážke „rei iudicatae“ (t.j. prekážky právoplatne rozhodnutej veci 230 CSP), existenciu ktorej odvolateľka tiež tvrdí.

19. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej vypratať dvojizbový J. H. 4, D. D. H. 19, I. C. C., v bytovom dome súpisné číslo 20153 na CKN parc. č. 46 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 773 m², zapísaný na LV č. XXXX v k.ú. C. z dôvodu, že táto byt užíva bez právneho dôvodu a neplatí riadne platby spojené s jeho užívaním, keď ani jej hmotnoprávny opatrovník s ním neuzatvoril v tomto smere dohodu. Tvrdí, že je vlastníkom predmetného bytu, ktoré vlastníctvo na neho previedol predchádzajúci vlastník Bc. Hortuláni.

20. Súd prvej inštancie v tomto posudzovanom konaní (sp. zn. 5C/73/2024) sa zaoberal právnou otázkou, či ide, alebo nejde o totožný predmet konania a totožných účastníkov, ako v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 15C/19/2014, pričom dospel k záveru, že síce o totožný predmet konania ide, avšak v pôvodnom konaní (sp. zn. 15C/19/2014) v procesnom postavení žalobcu sa domáhal vypratania nehnuteľnosti Bc. Hortuláni (tvrdiac vlastníctvo bytu), ktorý nie je totožný s v tomto konaní vystupujúcim žalobcom (Ing. JUDr. Petrom Vrtákom), vzhľadom k čomu dospel súd prvej inštancie k záveru, že nejde o vec právoplatne rozsúdenú.

21. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že rozsudkom OS Prievidza pod č.k. 13Ps/14/2004-36 zo dňa 23.11.2004 bola spôsobilosť na právne úkony žalovanej obmedzená tak, že táto nie je schopná sama seba zastupovať pred súdmi, orgánmi verejnej správy, peňažnými a finančnými ústavami, orgánmi činnými v trestnom konaní, notárskymi úradmi, nie je schopná zúčastniť sa volieb a referend, nie je schopná zložitých majetkových právnych úkonov a je schopná disponovať s finančnými prostriedkami vo výške 150,- Sk týždenne.

22. Uznesením OS Prievidza zo dňa 07.07.2016 č.k. 12Ps/1/2015-125 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 17CoP/74/2016-138, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.07.2017, bolo mesto Prievidza ustanovené za opatrovníka obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony E. G. z dôvodu, že dovtedajší opatrovník menovanej E. G., jej dcéra, si funkciu opatrovníka riadne neplnila, a preto bola z tejto funkcie vo vyššie uvedenom konaní odvolaná.

23. Z rozsudku OS Prievidza zo dňa 12.01.2015 č.k. 15C/19/2014-111 vyplýva, že J. C. K. dňa 04.02.2014 podal voči žalovanej žalobu o vypratanie nehnuteľnosti - bytu č. 4, na 1. C., bytového domu súpisné číslo 20153, zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. C., spolu so spoluvlastníckym podielom 6200/199533 na spoločných častiach a zariadeniach objektu a na pozemku C KN parc. č. 46 zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. C., odvodzujúc svoju aktívnu vecnú legitímáciu na podanie žaloby od tvrdenia, že je vlastníkom uvedeného bytu, ktoré vlastníctvo nadobudol udelením príklepu na dobrovoľnej dražbe konanej dňa 28.10.2013 (na základe návrhu BYTOS správa bytov Prievidza), výlučnou vlastníčkou

ktorého bytu bola žalovaná, ktorá podľa žalobcu byt užívala v čase podania žaloby bez právneho dôvodu, neplatila platby spojené s jeho užívaním, on ako vlastník nemohol vo vzťahu k bytu vlastnícke právo vykonávať, nemal do bytu prístup. Súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp.zn. 15C/19/2014 uvedenú žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na závere, že žalobca nenadobudol vlastnícke právo k predmetnému bytu v rámci vyššie uvedenej dobrovoľnej dražby, pretože k platnému udeleniu príklepu v jeho prospech nikdy nedošlo, a tak v konaní vystupujúci žalobca (Bc. Hortuláni) nepreukázal svoje vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, proti ktorému rozhodnutiu žalobca Bc. Hortuláni odvolanie nepodal (v čase doručovania rozsudku sa mal údajne nachádzať v zahraničí). Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť.

24. Z rozsudku OS Prievidza zo dňa 20.05.2019 č.k. 12C/39/2018-89 vyplýva, že J. C. K. v procesnom postavení žalobcu sa voči žalovanej opätovne domáhal vypratania predmetného bytu a súd prvej inštancie jeho žalobe vyhovel. V dôsledku odvolacej intervencie žalovanej Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací uznesením zo dňa 28.05.2020 pod č.k. 19Co/119/2019-115 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil z dôvodu, že vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nakoľko konanie sa týka tých istých osôb ako v pôvodnom konaní (sp.zn. 15C/19/2014) a ide o totožný predmet konania, keď žalobca neuviedol žiadnu novú rozhodujúcu skutočnosť, ktorá by mohla mať za následok nové prejednanie a rozhodnutie veci.

25. Dňa 27.04.2023 uzatvoril pôvodný žalobca J. C. K. zmluvu o prevode vlastníctva bytu č. 4, D. D. H. 19, I. 1. C., bytového domu súpisné číslo 20153, stojaceho na pozemku C KN parc. č. 46, zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. C., ako aj spoluvlastníckeho podielu 6200/199533 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve bytového domu súpisné číslo 20153 a spoluvlastníckeho podielu 6200/199533 na pozemku C KN parc. č. 46 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 733 m², zapísaného na LV č. XXXX pre kat. úz. C. na v tomto konaní vystupujúceho žalobcu (Ing. JUDr. Vrtáka).

26. Z výpisu z LV č. XXXX pre kat. úz. C. vyplýva, že žalobca je zapísaný v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník nehnuteľností, ktoré boli predmetom vyššie uvedenej prevodnej zmluvy.

27. Prekážka právoplatne rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia vedie k zastaveniu konania. Jej podstata spočíva v tom, že právoplatný rozsudok, ktorého výrok je pre strany (účastníkov konania) záväzný, je zásadne nezmeniteľný (§ 226, § 228 CSP), čo vylučuje možnosť totožnú vec znova prejednať a o nej rozhodnúť. Účel právoplatnosti súdnych rozhodnutí nie je v rozpore s účelom civilného konania, ktorým je zabezpečenie spravodlivej ochrany práva a oprávnených záujmov účastníkov konania. Bez stanovenia určitej hranice, ktorá znamená konečnosť a trvalosť riešenia právneho konfliktu, teda bez inštitútu právoplatnosti, by poskytnutie ochrany porušenému či ohrozenému právu nebolo pojmovovo možné. Existencia právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex offa a len čo zistí existenciu tejto prekážky, vedie to nevyhnutne bez ďalšieho k zastaveniu konania.

28. Procesné právo vymedzuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci dvoma kritériami, a to totožnosťou sporových strán a totožnosťou predmetu konania. O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v novom konaní zúčastňujú tie isté osoby ako v konaní ukončenom právoplatným rozhodnutím súdu, pričom nezáleží na ich procesnom postavení (či vystupujú na strane žalobcu alebo žalovaného). Totožnosť predmetu konania (totožnosť kauzy) je daná vtedy, ak sa nárok uplatnený novou žalobou opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu veci. Väčšina predstaviteľov právnej teórie i právna prax sa prikláňa k tomu, že predmet konania v širšom zmysle slova treba chápať ako žalobný nárok v spojení so skutkovým odôvodnením, z ktorého by mal žalobný nárok vyplývať.

29. Otázkou toho, kedy nastáva prekážka rozsúdenej veci, sa opakovane zaoberal aj Najvyšší súd SR, napr. vo svojom rozhodnutí zo dňa 13.10.2009, sp. zn. 5 Cdo 120/2009, v ktorom vyslovil, že: „Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké, alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní, alebo má postavenie žalovaného a naopak). O tých istých účastníkov ide aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov (ich sukcesori)

z už skončeného predchádzajúceho, teda pôvodného konania (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Cdo 280/2010, tiež Najvyšší súd ČR, sp. zn. 30 Cdo 4951/2009), čo plne dopadá tak na skúmanie prekážky veci právoplatne rozhodnutej, ako aj na skúmanie prekážky litispedencie (nie je dôvod túto skutočnosť posudzovať pri ich skúmaní rozdielne).

30. Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení (t.j. z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak. Ten istý právny záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 3084/2006.

31. Súd prvej inštancie posúdil, že o prekážku rozhodnutej veci sa v okolnostiach posudzovanej veci nejedná z dôvodu odlišných subjektov v postavení žalobcu. Posúdením rozhodujúcich skutočností v okolnostiach danej veci odvolací súd tento právny záver súdu prvej inštancie nepovažuje za správny.

32. Je zrejmé, že v tomto konaní (sp. zn. 5C 73/2024) vystupuje na strane žalobcu Ing. JUDr. Vrták, ktorý svoje vlastnícke právo k dotknutému bytu odvodzuje od skutočnosti, že ho nadobudol prevodom od predchádzajúceho žalobcu J. K., teda ohľadne práv a povinností k predmetnému bytu má postavenie jeho právneho nástupcu, z dôvodu ktorého právneho nástupníctva vo vzťahu k tomuto konaniu je potrebné subjekty na strane žalobcu (pôvodný aj terajší) posudzovať tak, že sa jedná o totožnosť tých istých účastníkov na strane žalobcu a keďže u osoby povinnej oproti pôvodnému konaniu nenastala žiadna zmena, znamená to, že v konaní vystupujú tie isté sporové strany ako v pôvodnom konaní (sp. zn. 15C/19/2014). Odvolací súd nesúhlasí preto s názorom súdu prvej inštancie, že nejde o vec právoplatne rozsúdenú z dôvodu, že pre rozdielne subjekty na strane žalobcu sa nejedná o totožnosť tých istých účastníkov sporu.

33. Pokiaľ ide o predmet konania je zrejmé, že tým bolo vtedy (v pôvodnom konaní) ako je aj teraz vypratanie toho istého bytu a v tomto smere aj súd prvej inštancie posúdil, že v tomto prípade ide o totožný predmet sporu ako v pôvodnom konaní. Pokiaľ ide o skutkové okolnosti, z ktorých žalobca odvodzuje svoj nárok, pre posúdenie, či ide o prekážku právoplatne rozhodnutej veci nie sú podstatné všetky skutkové okolnosti, ktoré uvádza žalobca v odôvodnení žaloby, ale len tie, ktoré priamo zdôvodňujú ním uplatnený nárok (identický názor vyslovil už odvolací súd vo svojom uznesení zo dňa 28.05.2020 pod č.k. 19Co/119/2019-115, ktoré konanie sa týkalo identických účastníkov a identického predmetu konania). Žalobca svoju žalobu zakladá na identických skutkových okolnostiach, ako v pôvodnom konaní jeho právny predchodca, keď opodstatnenosť vypratania bytu žalovanou zakladá na tvrdení, že táto byt užíva bez právneho dôvodu, nie je ochotná (resp. jej opatrovník) platiť úhrady za jeho užívanie, resp. zvýšené náhrady, že on sa do bytu nemôže dostať, nemá do neho prístup a podobne. Ide teda o identické skutkové okolnosti len v časovom odstupe niekoľkých rokov, keď žalovaná byt nevypratala a naďalej ho užíva ako tvrdí bez právneho dôvodu, ktorá okolnosť bola súčasťou skutkových okolností už pri rozhodovaní o predchádzajúcej žalobe (sp. zn. 15C/19/2014) a uplynutie času odvtedy nie je okolnosťou, ktorá by mala význam pre posúdenie, či je možné o tej istej veci rozhodovať znova.

34. Podstatnou okolnosťou, na ktorej bol založený nárok právneho predchodcu žalobcu na vypratanie bytu v pôvodnom konaní (sp. zn. 15C/19/2014) a je na nej založený aj v tomto konaní nárok jeho právneho nástupcu (sp. zn. 5C/73/2024), je tvrdenie žalobcu, že je vlastníkom predmetného bytu. Ani na tomto tvrdení sa nič nezmenilo. To, že v pôvodnom konaní (sp. zn. 15C/19/2014) sa súd s týmto tvrdením právneho predchodcu žalobcu nestotožnil, nedáva možnosť revidovať predchádzajúce rozhodnutie novým konaním v tej istej veci a to bez ohľadu na to, že v tomto konaní vystupuje jeho právny nástupca (na ktorého vlastníctvo zmluvou mal previesť). Ako už bolo uvedené vyššie, prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 120/2009. Pokiaľ právny predchodca žalobcu Bc. Hortuláni (žalobca z pôvodného konania) sa voči rozhodnutiu založenom na závere, že nie je vlastníkom dotknutého bytu pre absenciu platne udeleného príklepu na dobrovoľnej dražbe neodvolal, sám zodpovedá za to, že rozhodnutie, s ktorým ak by aj nesúhlasil, nadobudlo právoplatnosť, čo dopadá identickými dôsledkami potom aj na jeho právneho

nástupcu, v tomto konaní označeného žalobcu (keď pôvodný žalobca posúdený súdom v pôvodnom konaní ako nevlastník) mal vlastníctvo previesť na žalobcu.

35. Keďže teda v okolnostiach tejto veci odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že prejednaniu veci bráni prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 230 CSP), podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP v spojení s § 161 ods. 1, 2 CSP a s § 230 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil z dôvodu nenaplnenia procesných podmienok konania.

36. V konečnom dôsledku, pokiaľ ide o trovy konania, keďže úspech vo výsledku zaznamenala žalovaná, podľa § 396 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP by mala nárok na náhradu trov konania, keďže sa však ako osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony sa konania nezúčastňovala a žiadne trovy v konaní jej nevznikli, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal (vznik trov jej z obsahu spisu ani nevyplýva a ona, ako ani jej opatrovník žiadne trovy ani neuplatňovali).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).